

TAJEMSTVÍ ČERVA

Robert Bloch

Mysteries of the Worm
Copyright © 1981 by Robert Bloch
All rights reserved

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Milan Žáček, 2023
Cover © Adéla Korbelařová, 2023
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2023

ISBN 978-80-277-3778-9 (pdf)

TAJEMSTVÍ ČERVA

Robert Bloch

přeložil Milan Žáček

F**B****S**

Obsah

Úvod.....	5
O De Vermis Mysteriis.....	7
Tajemství v hrobce.....	15
Sebevrah v pracovně.....	25
Přízrak z hvězd.....	31
Bůh bez tváře.....	43
Usmívající se ghúl.....	63
Ten, jenž otvírá cestu.....	77
Temný démon.....	95
Plémě bohyně Bubastis.....	109
Skrček.....	127
Vetřelec z krypty.....	149
Sobekovo tajemství.....	163
Chrám Černého faraona.....	183
Oči mumie.....	205
Černokněžníkův drahokam.....	223
Temné ujednání.....	243
Nepopsatelné zasnuby.....	265
Stín z kostelní věže.....	283
Zápisník nalezený v opuštěném domě.....	309
Hrůza v Zátoce hrdlořezů.....	333
Elixír lásky.....	379
Doslov.....	387
Makabrozní mytologie monster.....	391
Poznámka překladatele.....	397

Úvod

Úmrtí Roberta Blocha na podzim roku 1994 bylo pro řadu jeho přátel a fanoušků mnohem děsivější než kterákoliv smrt, již vylicil ve své tvorbě. Nyní splynul se svým literárním protějškem Ludvigem Prinnem; budoucí generace čtenářů ho budou znát jako tajuplné jméno vznášející se nad souborem přízračných textů. Znat je bude znamenat znát jeho. Jistě, Frank Belknap Long odešel do temnot téhož roku jen o něco dříve. Fritz Leiber a Donald Wandrei si cestu „do Arkhamu a ke hvězdám“ rezervovali pouze s několikaletým předstihem. Do té doby to nicméně vypadalo, jako by Zlatý věk *Weird Tales*, mýtu Cthulhu a Lovecraftova kroužku přetrvával až do našich vlastních časů. Nyní jsme se ocitli na chladném úsvitu nové éry.

Samozřejmě jen sotva nás lze označit za sirotky. Nadále přijímáme pořádné porce nezdravé výživy od stále živých členů Nového Lovecraftova kroužku, ačkoliv Ramsey Campbell a Brian Lumley příběhy mýtu Cthulhu dnes už prakticky nepíší. Colin Wilson v jeho rámci nikdy nebyl příliš plodný a věnuje se spíše jiným zájmům. James Wade a Lin Carter nás již opustili. A druhá sbírka povídek Garyho Myerse, *The Club of Seven Dreamers*, navazující na *The House of the Worm*, vyšla... jako soukromý tisk v nákladu pouhých tří kusů. Takže je nejvyšší čas inventarizovat onen velký poklad, jež jsme zdědili po tomto společenstvu čarodějů. Rozhodli jsme se proto potřeťi vydat Blochova *Tajemství červa*. Tento sborník obsahuje navíc čtyři příběhy – „Ten, jenž otvírá cestu“, „Oči mumie“, „Temné ujednání“ a „Elixír života“ –, které se do předešlých vydání

[ROBERT M. PRICE]

nedostaly. Jeví se mi to jako příhodný způsob, jak na Roberta Blocha zavzpomínat – jako bychom na něj tedy mohli vůbec zapomenout!

Robert M. Price, 2007

O De Vermis Mysteriis

Každý člen Lovecraftova kroužku si zkusil napsat svazek, jenž by si zasloužil spočinout na policích vedle Lovecraftova *Necronomiconu*, a většina z nich uspěla. V četných pasážích, kde měl Lovecraft příležitost zmínit *Necronomicon*, připomíná rovněž existenci *Unaussprechlichen Kulten* Roberta E. Howarda, *Knihy Eibonovy* Clarka Ashtona Smithe a dvou počinů Roberta Blocha, *Cultes des Goules* a *De Vermis Mysteriis*. Posledně jmenované dílo autor v porůznu rozptýlených odkazech ve svých povídkách rozvíjí poměrně do hloubky a naším úkolem na těchto stránkách bude rekonstruovat, co přesně je o této studnici šílenství a zla známo.

Bloch svůj rouhavý kus původně nazval jednoduše *Tajemství červa* (*Mysteries of the Worm*), ale Lovecraft mu poradil, aby titul trochu akademicky vyšperkoval. „Pokud je Prinnovo nesmrtelné dílo psáno v latině, měl byste i jeho název uvést v tomto jazyce – proto jej (ve Vašem rukopise) na dvou místech měním na DE VERMIS MYSTERIIS (o / červa / tajemstvích).“ (25. ledna 1935, *Vybrané dopisy* V.88). Takže takto se *Tajemství červa* proměnila v *De Vermis Mysteriis*... ale ne v každém případě. Bloch Lovecraftovy interpolace samozřejmě uchoval v „Přízraku z hvězd“ (onom rukopise, který poslal Lovecraftovi), ale dál svůj svazek tímto latinským názvem označoval jen zřídkakdy.

Co se ví o autorovi *De Vermis Mysteriis*? Bloch na informace naštěstí nebyl skoupý a čtenáři Prinna poměrně dobře poznali už při jeho debutu v povídce „Přízrak z hvězd“ (*Weird*

Tales, září 1935). Prinn byl vlámský rytíř, který při deváté křížové výpravě (tzn. sedmé, pokud pomineme ty dvě dětské) zamířil do Svaté země. V určité fázi ho vzali do zajetí muslimové („Saraceni“) a stal se otrokem jistých syrských černo-kněžníků a thaumaturgů; odhalil jejich tajemství a naučil se obcovat se zlými duchy. Poté co se sám stal mocným čarodějem, odcestoval do Egypta a dal vzniknout cyklu legend, jež rozšířily jeho pověst po celé severní Africe. Čas trávil pátráním po skrytých tajemstvích v zapovězených hrobkách. Nakonec se vrátil do své vlámské vlasti, kde se dalšímu rouhavému studiu věnoval v pobořeném mauzoleu z římských dob, ve společnosti familiárů a za vyvolávání dábelkých entit z hvězd. Neblahého konce došel během čarodějnických procesů, kdy byl zatčen a mučen. Při čekání na smrt v žaláři sepsal *De Vermis Mysteriis*. Po posmrtném vydání byl tento svazek všude konfiskován, ale úřady nemohly zabránit tomu, aby se několik nezachycených výtisků dostalo do rukou dychtivým hledačům. Existovala nejméně dvě vydání: latinský originál a jeho anglický překlad.

A co obsah tohoto svazku? Od první zmínky v „Přízraku z hvězd“ se zdá, že jde primárně o knihu invokací. Prinn je vyobrazován především jako někdo, kdo je ve styku s nadpřirozenými bytostmi, a celý příběh samozřejmě směřuje k nešťastné invokaci Přízraku samého. (Lovecraft Blochovi obstaral latinský text zaříkání: „Poskytl jsem jen dráždivý zlomek oné dábelské formule: *Tibi, magnum Innominandum, signa stellarum nigrarum et bufaniformis Sadoquae sigillum...*“ [„Velkému, jehož nelze jmenovat / znamení / hvězd / černých / a / v podobě ropuchy / Tsathogguy / pečeť...“]) (*Vybrané dopisy* V.88). Z textu se rovněž dozvídáme o „prorockých božstvech, jako je Otec Yig, temný Han nebo Byatis s hadím vousem“. Vyplývá z něj, že i ta lze invokovat, aby odhalila svá tajemství. A kniha prý také obsahuje „zaklínadla a kouzla“. K tomuto výčtu je přidána nová informace v povídce „Bůh bez tváře“ (*Weird Tales*, květen 1936), kde se dozvídáme, že Prinn nabył jakýchsi blíže

neupřesněných znalostí o Nyarlathotepovi v průběhu svých cest po „saracénských zemích“.

V několika dalších povídkách, v nichž se Prinnova kniha opět objevuje, bývá pouze letmo zmíněna v souvislosti s jinými díly, jako je kupříkladu *Necronomicon*. Takto je uvedena, aniž by hrála jakoukoliv další roli, v povídkách „Tajemství v hrobce“ (WT, květen 1935), „Sebevrah v pracovně“ (WT, červen 1935), „Usmívající se ghúl“ (WT, listopad 1936) a „Skrček“ (WT, duben 1937). V žádné z těchto povídek už mimochodem není uveden latinský název.

Svazek *De Vermis Mysteriis* (s názvem v této podobě) se opět objevuje v sérii tří Blochových „egyptských“ povídek, kterými jsou „Plémě bohyně Bubastis“ (WT, březen 1937), „Sobekovo tajemství“ (WT, listopad 1937) a „Chrám Černého faraona“ (WT, prosinec 1937). Všechny tři odkazují na kapitolu s názvem „Saracénské obřady“, která „odhaluje mystickou tradici ifritů a džinů, tajemství sekty asasinů, bájesloví arabských příběhů o ghúlech a tajné praktiky dervišských kultů“. Lze v ní rovněž najít „bohatou studnici materiálů vztahujících se k legendám starověkého Vnitřního Egypta“ („Sobekovo tajemství“). Právě toto poslední téma tvoří základní náplň všech tří povídek. Zdá se, že ve starověkém Egyptě ve skutečnosti zpoza trůnu vládli kněží jistých „temných bohů přírody“, kteří bývali uctíváni ve skrytu až do okamžiku, kdy na trůn nastoupil Nefren-Ka, jenž krvavé uctívání bohů Sobeka, Bubastis, Anubise a Nyarlathotepa pozvedl na oficiální úroveň. Nicméně ohavnosti faraona a jeho stoupců dosáhly takové míry, že byli nakonec všichni svrženi a byli buď pohřbeni zaživa, nebo vyhnáni ze země.

V „Chrámě Černého faraona“ nás Prinnův svazek informuje, že Nefren-Ka a jeho nejbližší uctívači (v počtu nejméně sta osob) byli pohřbeni v tajné kryptě pod dnešní Káhirou a že v posledním záchvatu prométheovských rouhavostí Nefren-Ka své nejbližší obětoval Nyarlathotepovi výměnou za získání prorockých znalostí o budoucnosti Egypta. Než sám vydechl naposledy, dokázal celou historii budoucnosti vypsát na stěny

své hrobky. Prinn dodává, že potomci stoupců Černého faraona ve svém uctívání nepolevují, neboť je jejich zvláštní povinností strážiti tělo Nefren-Ka až do dne jeho znovuzkříšení.

Podobný příběh Prinn vypráví o lidské oběti krokodýlímu Sobekovi v povídce „Sobekovo tajemství“. Zde je hlavním aspektem poznatek, že Sobekův kněz si svou obětí vydobyl božský příslib ochrany těla do příchodu znovuzkříšení. V povídce „Plémě bohyně Bubastis“ se od Prinna dozvídáme, že velekněží démonické kočičí bohyně unikli pronásledování a prchli do Cornwallu, kde se celá povídka odehrává.

Všechny tři povídky ostatně vytvářejí jakousi volně se rozvíjející sérii. V povídce „Plémě bohyně Bubastis“ je kult Bubastis minoritní náboženství, které se pouze určitým způsobem vymkne z ruky a kněžským establishmentem je pro své kacířské praktiky odstraněno. V „Sobekově tajemství“ padne zmínka o perzekuci stoupců Bubastis, jakási „nikdy nepopsaná zrůdnost“ údajně způsobí konec Nyarlathotepova kultu, ale Nefren-Ka zmíněn není, ačkoliv zpoza trůnu prý vládnou kacířští kněží. Mají zde tedy mnohem vyšší status, než jaký se naznačuje v předchozí povídce. A nakonec se Nefren-Ka objevuje coby symbol celého hnutí v „Chrámu Černého faraona“.

O dva roky později Bloch Prinnovu knihu opět využil v „Černokněžnickově drahokamu“, který v únoru 1935 vyšel ve *Strange Stories* pod pseudonymem Tarleton Fiske. Prinnova kniha je v povídce zmíněna pod názvem *Tajemství červa*. Tentokrát se dozvídáme o nové pasáži nazvané „Prinnova kapitola o věštění“. Oním titulním drahokamem je starobylý egyptský věstecký kámen zvaný Hvězda bohyně Sachmet a Prinn částečně přibližuje i jeho historii, přičemž naznačuje, kde se nacházel mezi dobou, kdy patřil Gillesi de Rais, a dobou, kdy se dostal do vlastnictví Rasputina. (Zde se patrně jedná o anachronismus, neboť Prinn podle všeho zemřel v patnáctém století.)

V „Temném ujednání“ (*WT*, květen 1942) je Prinnova kniha ústřední okultní rekvizitou. Zmíněna je jako „*De Vermis Mysteriis, Tajemství červa*“. „Bylo to něco... co vám sděluje, jak

se dá smíchat oměj a rulík a jak na podlahu kreslit kruhy fosforeskujícího ohně, když jsou hvězdy ve správné konstelaci. Něco, kde se vysvětluje, jak rozpouštět lojové svíčky a výsledný produkt smíchat s tukem nebožtíků, kde se šeptá o tom, jak lze využít zvířecí obětiny. Psalo se tam o setkáních, která lze domluvit s různými společníky, s nimiž se většina lidí setkávat nechce nebo v něž ani nevěří... [a našly se tam] chladné, promyšlené pokyny pro obcování s nezemským zlem.“ V hledáčku jsou opět invokace, obdobně jako v „Přízraku z hvězd“, se stejně nepřijemnými, byť o něco méně krvavými výsledky. Zde se uzavírají dohody s dábly, které se klasicky šeredně vymstí.

Naposledy se o „Prinnově *Grimoáru*“ (jen s takto zkráceným názvem) Bloch zmiňuje v povídce „Elixír lásky“ z roku 1961. Jde o jeden z jeho humoristických, zdařile vypointovaných příběhů, pročež nepřekvapí, že ezoterický svazek v něm figuruje v nadmíru netradiční roli. Tentokrát máme co do činnosti s receptem na elixír lásky... „z *Grimoáru* Ludviga Prinna, v anglickém vydání“. Pozornému čtenáři zcela jistě neuniklo, že doposud byla jedinou přímou citací z Prinna Lovecraftova invokační formule: „Velkému, jehož nelze jmenovat: Znamení Černých hvězd a pečeť Tsathogguy v podobě ropuchy...“ „Elixír lásky“ nám tak poskytuje jediný Prinnův výrok, který pochází od samotného Blocha. Po seznamu ingrediencí (který citován není) se o předpovídáních účincích lektvaru dozvídáme toto: „Pouhopouhá kapka, spočine-li v nápoji z vína a mléka nebo v suchém bílém víně, promění vaši milovanou v učiněnou hárající fenu.“ (Necháme na čtenáři, jestli uhádne, jak se povídka nakonec zvrtně.)

Na začátku jsme uvedli, jak Lovecraft Blochův nový svazek schvaloval a následně ve svých vlastních povídkách zmiňoval hned vedle *Necroniconu*. Ve skutečnosti ho zmínil celkem třikrát, v „Přízraku temnoty“, kde Robert Blake v chrámu Hvězdné moudrosti objeví hotový poklad v podobě zapovězených knih, mezi nimiž nechybí ani „pekelné *De Vermis Mysteriis* starého Ludviga Prinna“. Alonzo Typer zase nalézá „první

vydání starého díla Ludviga Prinna *De Vermis Mysteriis*“ na policích van der Heylova domu (v povídce „Deník Alonza Typera“) a Nathaniel Peaslee ve „Stínu z času“ tuto knihu pročítá coby součást speciální kolekce na Miskatonické univerzitě. Ve všech třech případech se jednoduše počítá mezi grimoáry a Lovecraft její obsah nijak blíže nepřibližuje s výjimkou dopisu adresovaného Henrymu Kuttnerovi (z 19. února 1936), v němž píše, že *De Vermis Mysteriis* patří k hrstce knih, které „reprodukují ta nejdábelštější tajemství, jež odhalil dávný člověk“ (*Vybrané dopisy* V.226). Za zmínku ještě stojí, že poté, co Lovecraft pro svazek vymyslel latinský název, použil jej ve všech případech, kdy na Blochovu knihu odkazuje, ať už v dopise či povídce, a k Blochovu původnímu anglickému názvu *Mysteries of the Worm* se nikdy nevrací.

Dalším členem Lovecraftova kroužku, který *De Vermis Mysteriis* využil ve své vlastní literární tvorbě, byl Blochův přítel Henry Kuttner. Ten si zatuchlý text vypůjčil do povídky „The Invaders“ (*Strange Stories*, únor, 1939, pod pseudonymem Keith Hammond). Vypadá to, že Michael Hayward, autor makabrozních příběhů, získává nápady na povídky díky konzumaci drogy, jež vyvolává vzpomínky dávných předků. Tento postup přejal z knihy *De Vermis Mysteriis*, zmíněné jak pod svým latinským, tak anglickým názvem. „V *Tajemstvích červa* byl uveden soupis pojistek, jichž je třeba se držet před užitím drogy – Pnakotický pětiúhelník, kabalistické ochranné značky... Kniha vypočítávala i strašlivá varování před tím, co by se mohlo stát, pokud by adept těchto pojistek nedbal – konkrétně se zmiňuje o oněch bytostech – obyvatelích Skrytého světa, jak jim říkal.“ Ony bytosti jsou typicky svráštělá a chapadlovitá stvoření s jedním obrovským složeným okem a našpuleným otvorem představujícím ústa.

A ještě poslední drobná zajímavost. Ačkoliv Robert Bloch napsal v rámci mýtu Cthulhu několik zábavných příběhů, kvůli nim ve všeobecnou známost nevešel. Nejvíce se samozřejmě proslavil románem *Psycho*. A i v tomto románu je jedna scéna,

kteřá má pro fanoušky Mýtu speciální význam. Když ke konci knihy Lila Craneová pokradmu prozkoumává přízračný Batesův dům a narazí na Normanovu sbírku starých knih, každého čtenáře Lovecrafta by měl přepadnout pocit *déjà vu*, zvláště když jeden z titulů měl Lovecraft ve velké oblibě a právě v takových kontextech se o něm sám zmiňoval: „Lila se nejdříve s rozpaky zarazila a zmateně zírala na obsah Batesovy knihovny, který si velice protiřechil. *Nový model vesmíru, Rozšiřování vědomí, Čarodějnické kultury v Západní Evropě, Dimenze a bytí.*“ Člověka to svádí k otázce: není možné, že existovala nějaká starší verze *Psycha*, v níž Bloch do Batesovy knihovny nostalgicky umístil například *Tajemství červa, Cultes des Goules* a *Kabalu sabot?* A člověk má pak taky chuť se s touto otázkou na Blocha obrátit. A my jsme se obrátili. A jeho odpověď: „Poněvadž žádná ‚starší verze‘ *Psycha* neexistovala, tituly, které vypočítáváte, jsem uvést nemohl. A ani bych to neudělal, když jde o román, kde se důraz neklade na fantastično, nýbrž na realismus.“

Ach jo.

Robert M. Price

Tajemství v hrobce

Ze všech povídek v tomto sborníku je následující kus nejvíce vinen údajným hříchem spočívajícím v silném prošpikování textu lovecraftovským výrazivem, jakousi zhoubnou, hrůznou sarabandou přízračných adjektiv. Edmund Wilson ve své kritické recenzi „Historie zázračné a směšné“ Lovecrafta za užívání takových přídavných jmen vyplísnil. Doslova napsal: „Není pochyb, že jedním ze základních pravidel pro napsání účinné hororové povídky je taková slova za žádnou cenu nepoužívat.“ Autor by neměl být nucen čtenáři sdělovat, že to, co čte, je obludné, ohavné atd. Ať to vidí sám.

Správná připomínka. Ale proč potom i navzdory tomu tak skvěle fungují i povídky, jako je „Sebevrah v pracovně“? Osobně se domnívám, že užívání těchto slov vytváří skoro hypnotický hororový jazyk, který funguje jako mantra, a že, v protikladu k Wilsonovu mínění, ve skutečnosti naznačuje víc, než sděluje, a to na principu slovní asociace. Každým užitím slova „obludný“ jsme vybízeni, abychom si ve fantazii vyvolali vlastní obraz obludnosti, ohavnosti atd.

A co je *Kabala sabot*? Kabala nebo také kabbala je souhrn učení, jehož vrcholným projevem je *Knihy Zohar*, ezoterický komentář k Tóře, který ve třináctém století sepsal Moše z Leonu. Výraz „sabot“, nebo také „sabaot“, znamená „zástupů“, jak jej známe z božského epiteta Jahve Sabaot, Hospodin zástupů, přičemž ony „zástupy“ odkazují na andělská vojska. Tento pojem se užíval v řadě středověkých magických formulí. *Kabala sabot* by tedy měla být jakýmsi

židovským mystickým pojednáním o ezoterické nauce o andělech, možná o magickém užití jejich jmen a schopností, jak je tomu v grimoáru *Knihy magie mága Abramelina*.

S. T. Joshi podotýká, že v rané verzi „Tajemství v hrobce“ figurovaly dva další tituly blochovské přízračné mytologie. Lovecraft se o nich zmiňuje v dopise Blochovi ze srpna 1934: „Knihovnick Miskatonické univerzity tvrdí, že bude nesmírně obtížné získat Mazonidesovo ‚černé *Zaklínadlo sabot*‘ [které se v publikované verzi podle všeho proměnilo v *Kabalu sabot*], ale zná jednoho člověka v Kingsportu (v souvislosti s nímž zachovává výjimečnou mlčenlivost), od něž lze získat výtisk *Compendia Daemonum* Petra Averonia. Bloch rovněž citoval slavné ‚nevysvětlitelné dvojverší‘ z toho, co nazval *Necronomicronem* [*sic!*], možná v podobě epigramu, ale i to bylo před vydáním vyškrtáno.“

Kolem hrobky podivně kvílel vítr. Měsíc nad starým hřbitovem visel jako zlatý netopýr a bledou mlhu probodával hrozivým, nyktalopickým okem. Kdo ví, jaké netělesné hrůzy mohly číhat mezi cedry obestřenyými hrobkami nebo se nepozorovaně plížit mezi potemnělými kenotafy? Vždyť zdejší půda nebyla nikdy vysvěcena! Ale hřbitovy skrývají zvláštní tajemství a určité záhady jsou černější než noc a lepróznější než měsíc.

Za účelem odhalení jednoho takového tajemství jsem k hrobce našeho rodu nyní o půlnoci zavítal, sám a nepozorován. Mí předkové byli za dávných časů čaroději a mágy, pročez leželi stranou od místa posledního odpočinku ostatních lidí, v tomto zpuchřelém mauzoleu na zapomenutém místě, obklopeni pouze hroby těch, kdo jim kdysi sloužili. Ovšem ne každý sloužící zde spočinul, poněvadž jsou i tací, kteří neumírají.

Mlhou jsem se prodral na prostranství, kde se naše drolicí se hrobka zlověstně tyčila mezi zasmušilými stromy. Po nezřetelné pěšině jsem se ke klenutému vchodu blížil ve vichru, jenž dosahoval síly smršti a který mi svou zlovoulnou zběsilostí

nakonec zhasil svítilnu. Bezbožným přívitem mi pak cestu osvětloval pouze měsíc. A v tomto přítmí jsem dospěl k ledkem a plísní ověšenému portálu do rodinné krypty. Tam měsíc zazářil na dveře, jež se ničím nepodobaly jiným – na jediný masivní železný plát vsazený do žulových zdí. Na jeho povrchu se nenacházela klika, zámek ani klíčová dírka, celý byl naopak pokrytý rytinami, z nichž přímo číselo potměšilé zlo – kryptické symboly, jejichž alegorický význam mi prostoupil duši pronikavějším odporem, než jaký lze vyjádřit slovy. Jsou věci, na něž není dobré upírat zrak, a v duchu jsem se nechtěl příliš zamýšlet nad možným původem myslí, jejíž znalosti dokázaly dát konkrétní podobu takovým hrůzám. Takže jsem ve slepém a nervózním chvatu odříkal záhadnou litanii a provedl potřebné úkony vyžadované obřadem, jež jsem si nastudoval, a po jejich ukončení se přede mnou ta kyklopská brána hladce otevřela.

Uvnitř panovala tma, hluboká, hřbitovní, prastará; a přece i jaksí prapodivně živá. Pulzovala tušeními, náznaky tlumeného, a přesto rozhodného rytmu, přičemž toto všechno tonulo ve stínu jakéhosi černého, rušivého *odhalení*. Účinek těchto současně působících fenoménů vyvolával v mém vědomí reakci, jež se nepřesně označuje jako intuice. Cítil jsem, že stíny znají svérázná tajemství, a věděl jsem, že jsou zde lebky, jež mají důvod k širokému úsměvu.

Přesto jsem do hrobky svých předků musel vstoupit – dnes v noci se ten poslední z našeho rodu setká s tím prvním. Neboť já jsem byl tím posledním. Jeremy Strange byl první – ten, který prchl z Orientu, aby našel útočiště v prastarém Eldertownu, kam s sebou přinesl kořist z mnoha hrobů a jedno tajemství, jež nemělo být nikdy vyjeveno. Byl to on, kdo postavil tuto hrobku v soumrácném lese, kde pableskují přízračná světla. To zde pohřbil své vlastní ostatky, ve smrti stejně odvržený, jako byl i za života. Ale v hrobě s ním spočinulo i ono tajemství, a po něm jsem se tu pídil. A nebyl jsem první hledač, neboť můj otec a *jeho* otec, ve skutečnosti každý nejstarší člen každé generace až do časů samotného Jeremyho Strange, zde úplně

stejně pátral po tom, co bylo s tak nesnesitelnou dráždivostí popsáno v čarodějově deníku – a nebylo tím nic menšího než tajemství věčného života po smrti. Zatuchlý a zažloutlý svazek se předával nejstaršímu synovi v každé další generaci, a spolu s ním, jak se zdálo, se dědila i děsivá, atavistická touha po černém a zlořečeném vědění, žízeň, která v kombinaci s proklatě dráždivými narážkami, uvedenými v čarodějnických záznamech, poslala každého z mých takto obdarovaných předků z otcovy strany na poslední schůzku do noci, vyhledat uvnitř hrobky náš společný rodový odkaz. Nikdo z nich nemohl říci, co našel, poněvadž se žádný nevrátil.

Bylo to samozřejmě naše rodinné tajemství. O hrobce se nikdy nemluvilo – v podstatě se na ni zapomnělo v důsledku plynutí času, které podobně zahladilo řadu starých legend a výstředních obvinění prvního Strange, o nichž si kdysi ve vesnici štěbetali vrabci na střeše. Rod byl rovněž milosrdně ušetřen veškerého povědomí o kletbami opředeném konci, jehož došlo tolik jeho příslušníků. Jejich tajná bádání v temných naukách; skrytá knihovna starobylých tradic a démonologických zaříkadel, které Jeremy přivezl z Východu; deník a jeho tajemství – o ničem z toho se ani nesnilo nikomu kromě nejstarších synů. Zbytek rodu si vedl nadmíru dobře. Muži se vydávali na dráhu námořních kapitánů, vojáků, kupců, státníků. A zaznamenávali úspěchy. Řada z nich dala starobylé rezidenci nad mysem vale, takže za časů mého otce tam žil jen on, o samotě s několika sloužícími a mou maličností. Matka zemřela, když mne přiváděla na svět. Osamělé mládí jsem tudíž strávil v tom velkém hnědém domě pouze s otcem napůl šíleným v důsledku matčina tragického skonu a ve stínu obludného tajemství našeho rodu. A byl to otec, kdo mne zasvětil do mystérií a tajemství, jež lze nalézt mezi děsivými dohady takových rouhavostí, jako jsou *Necronomicon*, *Knihy Eibonovy*, *Kabala sabot* a onen vrchol literárního šílenství – *Tajemství červa* Ludviga Prinna. Do rukou se mi dostala rovněž chmurná pojednání o antropomancii, nekrologii, lykantropických a vampyrických zaklínadlech,

kouzlech a čarodějnictví, jakož i dlouhé a nesouvislé, arabsky, sanskrtem a předvěkými symboly psané traktáty, na nichž spočíval prach staletí.

Toto všechno mi předal. A víc! Občas mi šeptal podivné historky o plavbách, na něž se vydával v mládí – o ostrovech uprostřed moře a zvláštních pozůstatcích z dob dávno minulých, pohroužených ve snech pod arktickým ledem. A jedné noci, když jsme společně obraceli červy provrtané stránky železem obitého deníku, který schovával v táflování nad sedátkem vedle krbu, mi vyprávěl i o legendě a hrobce v lese. Byl jsem ještě hodně malý, ale už ne tak malý, abych nevěděl jisté věci. A když jsem odpřisáhl, že tajemství budu nadále střežit, jako to odpřisáhli mnozí přede mnou, přepadl mne zvláštní pocit, že přišel čas, kdy se Jeremy začne domáhat toho, co mu náleží. Neboť otcovy šeré oči žhnuly stejným světlem úděsné zízně po neznámu, zvědavosti a vnitřního puzení, jaké žhnulo v očích všech těch, kdo mu předcházeli, před tím, než svým nejbližším oznámili svůj záměr „vydat se na cestu“, „nastoupit do armády“ nebo „vyřídit jistou obchodní záležitost“. Většina z nich vyčkala, dokud jim nevyrostou děti nebo nezemře manželka; ale když pak odjeli, ať už tak učinili pod jakoukoliv záminkou, nikdy se už nevrátili.

O dva dny později otec zmizel. Sloužícím zanechal vzkaz, že následující týden stráví v Bostonu. Neuběhl ani měsíc a bylo zahájeno obvyklé pátrání, s obvyklým nulovým výsledkem. Nato byla mezi otcovými písemnostmi objevena závěť, v níž mne ustavil svým jediným dědicem, avšak pokud šlo o knihy a deník, ty byly bezpečně uloženy v tajných místnostech a pod deskami, o nichž neměl povědomí nikdo kromě mne.

Život šel dál. Věnoval jsem se obvyklým věcem obvyklými způsoby – studoval na univerzitě, cestoval, až jsem se nakonec, zcela sám, vrátil do domu na kopci. Přivezl jsem si ovšem ocelové odhodlání – jen já budu moci zvrátit ono prokletí; jen já budu moci přijít na kloub tajemství, které napáchalo tolik škod na životech sedmi našich generací – a jen já to musím

udělat. Tomu, kdo strávil mládí studiem výsměšných pravd, jež se nachází mimo vnější krásu bezúčelné existence, svět vezdejší nemá co nabídnout, a já se nebál. Propustil jsem služebnictvo, přestal komunikovat se vzdáleným příbuzenstvem i hrstkou blízkých přátel a své dny jsem začal trávit ve skrytých komnatách, obklopen dávným bájeslovím, v němž jsem hledal řešení nebo zaklínadlo takové síly, že by jednou provždy dokázalo rozptýlit tajnosti hrobky.

Ten věkovitý rukopis – onen deník, jehož dábelské přísliby dohnaly nejednoho muže ke zkáze – jsem přečetl snad stokrát. Pátral jsem v satanských zaklínadlech a kabalistických zařikadlech stovek zapomenutých nekromantů, zkoumal stránky plamenně formulovaných proroctví, nořil se do tajného bájesloví, jehož sepsané teze se ve mně vrtěly jako hadi z pekel. Vše nadarmo. Odhalil jsem pouze obřad, díky němuž bylo možné získat přístup do hrobky v lese. Po tříměsíčním vyčerpávajícím bádání ze mne byl přízrak s mozkiem prostoupeným dábelskými stíny morbidních a makabrózních znalostí. A to bylo vše. Ale potom, jakoby v imitaci šílenství, ke mně právě dnešní noci dolehlo ono volání.

Seděl jsem ve své pracovně v hlubokém zamyšlení nad červy prožraným svazkem Heiriarchova *Occultus*, když jsem bez varování ucítil, jak se v mém znaveném mozku rozkvílelo jakési mocné nutkání. Kynulo mi, vábilo mne nevýslovným příslibem, jako bych slyšel milostné volání dávné lamie, a zároveň se ke mně neslo s neúprosnou silou, jejímuž tlaku jsem nebyl s to ani v nejmenším odolat. Nevyhnutelné bylo na dosah. Byl jsem povoláván do hrobky. Nezbyvalo mi než uposlechnout toho svůdného hlasu vnitřního vědomí, jenž byl pozvánkou i příslibem, jenž mi rozezníval duši jako ultrarytmické tóny transkosmické hudby. Takže jsem se, sám a beze zbraně, vydal do pustého lesa, k místu, kde se setkám se svým osudem.

Když jsem opouštěl dům, rudě nad ním stoupal měsíc, ale ani jednou jsem se neohlédl. Odraz luny jsem viděl v proudu bystřiny, která se šine mezi stromy, a v tom přísvisitu měla barvu

krve. Poté se z močálu tiše zvedla mlha a oblohu prozářilo žluté, přízračné světlo, které mne ponoukalo vyjít zpoza černých a odolých stromů, jejichž větve, zmítané bezútešným vichrem, mlčky ukazovaly k odlehlé hrobce. V cestě mi překážely kořeny a všelijaké šlahouny, zachytávalo mne ostružiní a popínavé rostlinstvo, ale v uších mi sborově burácela naléhavost, již nejsem s to popsat a které by neodolalo zhola nic, ať přírodního či lidského původu.

Když jsem nyní váhal na prahu dveří, ke vstupu mne blekotavě vyzýval milion nepřičetných hlasů, jimž by se nedokázala vzepřít žádná smrtelná mysl. V mozku se mi rozduňela hrůznost mého dědictví – neuhasitelná touha odhalovat zapovězené, vejít s ním ve styk a splýnout s ním. V uších mi v crescendo burácel hymnus pekelné hudby a vůkolní prostor překryla šílená touha, jež pohltila veškeré bytí.

Na prahu jsem se již nezdržoval. Vešel jsem dovnitř, do míst, kde tmu, podobnou slunci nad Yuggothem, prostupoval pach smrti. Dveře se zavřely a potom přišlo – co? Nevím. Pouze jsem si uvědomil, že zničehonic vidím, cítím a slyším, navzdory vši tmě, vlhkosti a tichu.

Ocitl jsem se v hrobce. Její monumentální stěny a vysoký strop byly černé a holé, porostlé mnohasetletou vrstvou lišejníku. Uprostřed mauzolea se tyčil černý mramorový sokl. Na něm spočívala zlacená truhla ozdobená zvláštními symboly a pokrytá letitým prachem. Instinktivně jsem vyrozuměl, co se v ní musí nacházet, a to zjištění mne ani v nejmenším neuklidnilo. Pohlédl jsem na podlahu a hned toho zalitoval. U drobnou sutí pokrytého podstavce leželo přízračné a nesourodé uskupení márníčních ostatků – mrtvol se zbytky masa a seschlých koster. Pomyslel jsem na svého otce a ostatní a zalila mne vlna zděšení, až se mi udělalo zle. I oni hledali, a neúspěšně. A nyní jsem přišel já, sám, abych poznal to, co je přivedlo k nestvůrnému a záhadnému konci. Abych odkryl tajemství, tajemství hrobky!

Duši mi naplnila nepřičetná dychtivost. Chtěl jsem se to dozvědět i já – musel jsem se to dozvědět! Jako ve snách jsem se

dopotácel k truhle. Chvíli jsem nad ní vrávorál, pak jsem silou, již ve mně zrodilo delirium, strhl obložení a nadzvedl zlacené víko. Načež jsem seznal, že nesním, neboť sny nedokážou ani naznačit čiročirou hrůzu, která čišela z tvora ležícího v rakvi – toho netvora s očima púlnočního démona a tváří ohavného třeštění, připomínající posmrtnou masku ďábla. Vleže se tam navíc usmíval a má duše se rozječela trýznivým uvědoměním, že je živý! Potom jsem všechno pochopil; v čem spočívá ono tajemství i jakou cenu museli zaplatit ti, kdo se po něm pídili, a byl jsem připravený zemřít, ale hrůzy neustávaly, poněvadž přímo před mýma očima tvor promluvil hlasem, jenž evokoval syčení černého slimáka.

A tam, v ponurém přítmí, zašeptal své tajemství, zatímco mne urputně probodával pohledem svých věčných, nesmrtelných očí, abych nezešílel dřív, než si vyslechnu vše, co mi chtěl sdělit. Všechno se odhalilo – tajné krypty těch nejčernějších nočních mŕ, kde dlí zplozenci hrobu, i cena, již musí člověk zaplatit, aby se stal jedním z ghúlů a žil po smrti jako žrout v temnotách. Tím se stal a z této odloučené, prokleté hrobky směřoval volání k dalším a dalším generacím, jimž sděloval, že když se dostaví, bude je čekat úděsná hostina, díky níž pak on sám bude moci pokračovat v příšerném, věčném žití. A já (vydechl) budu další, kdo zemře, a v hloubi duše jsem věděl, že právě to se stane.

Nedokázal jsem uhnout od jeho prokletého pohledu ani vymanit duši z jeho hypnotického mámení. Netvor na katafalku se rozchechtal bezbožným smíchem. A mně ztuhla krev v žilách, protože jsem uviděl, jak se k mému strachem sevřenému hrdlu zvolna blíží dvě dlouhé útlé ruce podobné shnilým pažím mrtvol. Ohava se posadil a já si i ve spárech hrůzy uvědomil, že nacházím jistou matnou a úděsnou podobnost mezi tímto nestvůrným tvorem v rakvi a jedním starobylym portrétem ve svém sídle. Byla to však přetvořená skutečnost – z Jeremyho coby člověka se stal Jeremy ghúl. A pochopil jsem, že mi nikterak nepomůže, budu-li se vzpírat. Kolem hrdla se mi sevřely

dva pařáty studené jako plameny ledového pekla, jako červi se do mé zděšené mysli zavrtil pohled dvou očí a v uších mi jako hromobití zkázy zazněl skřehotavý smích zrozený z čirého šílenství. Kostnaté prsty mi škrábaly do očí a nosních dírek, svíraly mne bezmocného, zatímco mi stále blíže před krkem rafaly vyceněné zažloutlé tesáky. Svět zavířil a zahalila jej mlha ohnivě smrti.

Kouzlo znenadání pominulo. Silou vůle jsem od té slintající, ničemné tváře odvrátil zrak a v tom okamžiku se mi, jako v nějakém kataklyzmatickém záblesku, rozsvítilo. Moc toho netvora byla čistě duševní – pouze jejím působením sem byli přilákáni mí příbuzní a pouze jejím působením byli přemoženi, ale jakmile se vysmýknete z pohledu jeho děsných očí – dobrý Bože! Copak se stanu obětí nějaké drolicí se mumie?

Vyletěla mi ruka a tu hrůzu udeřila mezi oči. Ozvalo se odpor-
né křupnutí a pak pod mou rukou povolilo i mrtvé maso, když jsem nyní již beztvářnou mrtvolu vyzvedl do náruče a odhodil ji na kostmi posetou podlahu, kde se rozpadla na kousičky. Zbrocen potem, s příšerným znechucením a hysterickým mumláním na rtech jsem sledoval, jak se shnilé zbytky pohybují i v druhé smrti – jak se odlomená ruka plazí přes dlaždice na plesnivých cárech prstů; jak se jedna noha začíná kutálet s čilostí groteskního, bezbožného života. Se zaječením jsem na tu ohyždnost hodil zapálenou sirku a za neutuchajícího vřiskotu jsem zařtými prsty rozrazil dveře a z hrobky vyrazil do světa přičetnosti, přičemž jsem za sebou zanechával doutnající oheň, z jehož zčernalého srdce bylo stále slyšet strašidelný hlas, slabě úpící zmučené rekvie za to, co kdysi bývalo Jeremym Strangem.

Hrobka je už srovnaná se zemí a spolu s ní byly zničeny i lesní hroby a veškeré skryté síně a rukopisy, které slouží jako připomínka výjevů plných ghúlů, na něž nelze nikdy zapomenout. Neboť země skrývá šílenství a vysnívá si obludnou skutečnost, a ve stínech smrti dlí nestvůrnosti, které číhají a čekají, až se budou moci zmocnit duší těch, kdo si pohrávají se zapovězenými věcmi.

Sebevrah v pracovně

Bloch přímo v textu uznává, že za vznik této povídky vděčí Stevensonovu *Podivuhodnému případu doktora Jekylla a pana Hyda*, ale jeho verze je přímější a současně se od předobrazu směle oproštuje. Zlé já se fyzicky pokouší zničit já dobré, tak jak se Hydovi nakonec podařilo zničit Jekylla. Jen tentokrát jde o osobní střet tváří v tvář.

Bylo by zajímavé číst tento příběh s jiným koncem, kdy závěr vyličí výsledné zlovolné já, jelikož právě spíše z jeho pohledu vyprávění začínalo. Zjevně máme ztotožnit netvoru obět s autorem zápisků, ale proč bychom se nemohli postavit na stranu netvora?

1

Kdyby ho člověk viděl, jak sedí v tlumeně prosvětlené tmě pracovny, rozhodně by ho nenapadlo, že je to, co je. Dnešní čarodějové se neodívají do kabalistických hábitů stříbrné a černé barvy, nosí naopak fialové župany. Není nutné, aby měli srostlá obočí, nehty dlouhé jako drápy a oči jim planuly jako ve smaragdu uvězněné sny. Zároveň není třeba, aby byli nahrbení, potutelní a staří. Tento takový nebyl; byl mladý a štíhlý a téměř majestátně vzpřímený.

Seděl v přísvitu lampy ve velkém, dubem obloženém pokoji; tmavovlasý pohledný muž ve věku přibližně pětatřiceti let. V bystré tváři s jasně řezanými rysy se mu nezračila prakticky

žádná krutost nebo zášť; přesto to byl čaroděj, stejně nepochybně, jako kdyby dohlížel na lidské oběti v lebkami poseté tmě zapovězených hrobek.

Vždyt stačilo prohlédnout si stěny jeho pracovny. Pouze čaroděj mohl vlastnit všechny ty plesnivé, červy prožrané svazky nestvůrných a výstředních nauk; pouze adept thaumaturgie by se odvážil pohroužit do temnějších tajemství *Necronomiconu*, *Tajemství červa* Ludviga Prinna, *Černých obřadů* šíleného Luveh-Kerapha, kněze bohyně Bastet, nebo úděsných *Cultes des Goules* hraběte d'Erlette. Výhradně čaroděj by měl přístup ke starobylým rukopisům vázaným v etiopské kůži nebo páčil opojné a afrodiziakální kadidlo v lebce sloužící coby schránka právě pro tyto účely. Kdo jiný by zaplnil milosrdně zahalující přitmi pokoje podivuhodnými relikviemi, morbidními suvenýry z vypleněných hrobek či červy rozhlodanými svitky předvěké hrůzy?

Na první pohled to byl té noci běžný pokoj a užíval jej běžný muž. Ale pro potvrzení bytostné podivnosti pokoje, za účelem zjištění, co je onen muž doopravdy zač, nebylo ani nutné pohlížet na onu lebku, police s knhami ani na ponuré, stíny zahalené ostatky. James Allington totiž dnes v noci psal do svého tajného deníku a jeho úvahy byly na hony vzdálené přítomnosti.

„Dnes v noci jsem připraven podstoupit zkoušku. Konečně jsem dospěl k přesvědčení, že rozštěpení identity lze dosáhnout prostřednictvím terapeutické hypnózy, a to za předpokladu, že je vyvolán mentální postoj vedoucí k takovému rozdělení.

Je to fascinující téma. Dvojitá totožnost – sen lidí od počátku věků! Dvě duše v jednom těle... veškerá filozofie vychází z komparativní logiky; dobra a zla. Proč pak takové rozdělení nemůže existovat v lidské duši? Stevenson měl pouze částečnou pravdu, když psal *Dr. Jekylla a pana Hyda*. Pracoval s představou chemické proměny, kolísající od jedné krajnosti ke druhé. Já mám za to, že obě identity spolu *koexistují*, a že jakmile je rozdělí autohypnotické myšlení, člověk si může užít dvou existencí současně – svého dobrého i špatného já.

V klubu se mé teorii smáli. Foster – ten nabubřelý starý hlu-pák – mne označil za snílka. Snílka? Co on, nevýznamný vědec fušující do chemie, ví o základních tajemstvích Života a Smrti? Jedinkrát by nahlédl do mé laboratoře a zažil by takový šok, že by jeho samolibá duše propadla nepřičetnosti. A ostatní také; spisovatelé uspokojující potřeby davu; pedantské fosilie, které si nechávají říkat profesori, upjatí biologové, kteří omdlévají šokem při zmínce o mých experimentech v hájemství umělého utváření života – čemu takoví jedinci rozumí? Nad *Necronomiconem* by se otrásali hrůzou; spálili by ho, pokud by to bylo možné, tak, jak to jejich předkové dělali před třemi sty lety. Samí trapiči čarodějnic, skeptikové, materialisté! Už mi celá tahle jejich hloupá parta leze krkem. Údělem génia je žít o samotě. Dobrá tedy, budu bydlet sám – ale zanedlouho se s prosíkem přikradou k mým dveřím a budou žadonit o smilování!

Kéž by má práce dnes v noci slavila úspěch! Kéž by se mi autohypnózou podařilo dosáhnout zdvojení osobnosti včetně fyzického projevu! Dokonce i současná psychologie tvrdí, že je něco takového proveditelné. Těmto možnostem věří spiritismus. Klíč k řešení tohoto problému mi poskytni lidé starověku, tak jak to učinili už dříve... Alhazred znal spoustu věcí, a pouze tíha znalostí ho dohnala k šílenství.

Dvě těla! Jakmile dosáhnu onoho stavu uplatněním své vůle, budu třímat klíč ke schopnostem, jež byly lidem odjakživa upírány. Možná k nesmrtelnosti; vždyť ta je pak už na dosah! Poté už nebude nutné, abych se zde v utajení skrýval; nebude třeba, abych své výzkumy vydával za neškodný koníček. Takže snílek, co? Já jim ukážu!

Premýšlím, jakou podobu bude mít ten *druhý*. Bude to člověk? Musí, jak jinak – ale na to bych raději myslet neměl. Je dosti pravděpodobné, že půjde o ošklivé individuum. Nemyslím si o sobě bůhvíco. Víím, že zlá strana mé povahy, byť skrývaná, hraje bezpochyby dominantní roli. Je zde ovšem jisté nebezpečí – zlo je ve své nejčistší formě nezvladatelná síla. A také mi odčerpá sílu z těla – energii, aby se mohl fyzicky projevit.

Ale to mne nesmí odstrašit. Zkoušku podstoupit musím. Pokud dopadne úspěšně, získám moc – moc, o níž se nikomu ani nezdálo – moc zabíjet, drásat, ničit! Rozhojním svou zdejší drobnou sbírku a vyřídím si staré účty se svými skeptickými přáteli. Poté přijde čas na jiné, příjemnější věci.

Ale dost už těchto úvah. Musím začít. Uzamknu dveře pracovny; sloužící večer odešli a v domě není nikdo, kdo by narušil mé soukromí. Neodvažuji se použít žádný elektricky ovládaný přístroj, protože se bojím, že by v hypnóze mohlo dojít k nějakým nepředloženostem. Hypnotický trans se pokusím vyvolat úporným soustředěním na těžký naleštěný nůž na dopisy, který přede mnou leží na stole. Přitom na celou záležitost zaměřím vůli a pro koncentraci použiji Duchovní zpěv Sobekův.

Budík si nastavím na dvanáctou, která odbije přesně za hodinu. Jeho zvonění přeruší stav obluzení. Věřím, že ničím dalším se nemusím zatěžovat. Navíc se pojistím tím, že spálím tento záznam. Pokud by se něco pokazilo, byl bych velice nerad, kdyby byly mé drobné plány odhaleny světu.

Nic se však nepokazí. Autohypnózu jsem praktikoval už mnohokrát a budu si dávat velký pozor. Bude úžasné ovládat dvě těla současně. Už teď se sotva dokážu ovládnout – cítím, jak se mi dychtivostí a očekáváním blíží se metamorfózy chvěje tělo. Ta moc!

Dobrá tedy. Poté co tento zápis spálím na popel, budu připraven – připraven podniknout největší experiment, jaký kdy člověk zažil.“

2

James Allington seděl před zastíněnou lampou. Na stole před ním ležel nůž na dopisy, jemuž se třpytila leštěná čepel. Temné ticho pokoje narušoval pouze pomalý tikot hodin.

Čaroděj měl skelný pohled a v přísvisu se mu leskly oči, nehybné jako oči baziliška. Odraz z povrchu nože mu probodával

sítnici jako ohnivý paprsek hořícího slunce, ale jeho zhypnotizovaný zrak ani jednou nezakolísal.

Kdo ví, k jaké zvláštní inverzi docházelo v očarovaném mozku tohoto snivce; jaká jemná proměna se v něm odehrávala v důsledku jeho záměru? Do spánku upadl s pevným odhodláním rozčísnout svou duši, rozdělit svou osobnost, rozetnout své ego. Kdo ví? Hypnóza provádí řadu zvláštních věcí.

Jaké tajné Síly vyvolával, aby mu napomohly v jeho zápasu? Jaká černá geneze bezbožného života číhala ve stínech jeho vnitřního vědomí; jací démoni potměšilého zla plnili jeho temné touhy?

Neboť plněny byly. Znenadání se probudil a ucítil, že v po-temnělém pokoji už není sám. V přítmi na opačné straně stolu vnímal přítomnost jiné bytosti.

A byla to vůbec jiná bytost? Nebyl to on sám? Shlédl na své tělo a nedokázal potlačit heknutí úžasu. *Jako by se zmenšil na méně než čtvrtinu své obvyklé velikosti!* Tělo měl lehké, křehké, trpasličí. Chvilku se nezmohl na žádnou myšlenku či pohyb. Pohledem zabloudil do kouta pracovny v marné snaze rozeznat nezřetelné pohyby bytosti, která se tam šourala.

Pak se odehrálo několik věcí. Ze tmy se vynořila hotová noční můra: strohý, upřeně hledící noční přízrak – obludná, chlu-patá postava, obrovská, groteskní a opičí – ohavná karikatura všeho, co je lidské. Byla to černá šílenost; slintající, výsměšná šílenost s maličkýma rudýma očima dávné a ničemné moudrosti, s rozšklebeným čenicem a žlutými tesáky vyceněné smrti. Vypadala jako hnijící, dosud živá lebka na těle černého lidoopa. Byla úděsná a záludná, primitivní a rozumná.

Allingtona přepadla nestvůrná otázka. Je tohle jeho další já – tato z ghúlů vzešlá, márníční hrůza smrti prokletého děsu?

Čaroděj si až příliš pozdě uvědomil, co se mu přihodilo. Se svým experimentem sice uspěl, ale s příšernými následky. Před pokusem si vůbec neuvědomoval, jak dalece zlo v jeho povaze převažuje nad dobrem. Tato zrůdnost – tato úděsná ohavnost z temnot – je silnější než on, a poněvadž je čistě zlá, *nepodléhá*

mentální regulaci jeho druhého já. Allington na ni nyní pohlížel s novým strachem v očích. Vypadala jako zplozenec pekel. Za touto šklebící se karikaturou jeho tváře se nacházelo všechno, co je v jeho charakteru ničemné, nemravné a nelidské. Toto zvířecí tělo bylo odrazem stínů, jež se kradou v podhrobí nebo číhají pohřbené v těch nejodlehlejších zákoutích normálních myslí. Allington v ní přesto poznával šílenou, atavistickou karikaturu své osobnosti – veškerý chtíč, hamiznost, nepřičetnou ctižádost, krutost, nevědomost; dábelská tajemství jeho duše v těle obří opice!

A jakoby v odpověď na jeho prozření se ta stvůra rozchechtala a čarodějovo srdce sevřela chapadla hrůzy.

Bytost se k němu blížila – hodlala ho zničit, jak to zlo dělá vždy. Allington, jehož maličká postava se směšně snažila co nejrychleji zareagovat, v čemž jí ovšem překáželo oblečení nyní až absurdně velké na tak titěrné tělo, vyskočil ze židle a přitiskl se ke stěně pracovny. Podivně pisklavým hlasem stále bližší zhoubě adresoval úpěnlivé prosby a nicotné rozkazy. Jeho zařikání a klení rázem přešly do chraplavého nepřičetného blekotání, když se k němu obrovská stvůra vrhla přes stůl. Se svým experimentováním uspěl náramně... až tak, že se obrátilo proti němu! Vytrěštěnýma očima fascinovaně sledoval, jak jedna ohromná tlapa sevřela nůž, a noc pročísl děsivý smích. Ta stvůra se smála... smála! Někde se rozezněl budík, ale čaroděj ho neslyšel...

Jamese Allingtona našli ležet mrtvého na podlaze jeho pracovny. V hrudi měl vražený nůž na dopisy a jeho smrt byla označena za sebevraždu, neboť bylo vyloučeno, aby do uzamčeného pokoje bez oken vnikl někdo jiný.

Nevysvětlily se tím však otisky prstů na rukojeti nože – ty strašlivé otisky – stopy, *jaké by na něm mohla zanechat ruka obří opice.*

Přízrak z hvězd

Tato povídka uvádí na scénu Prinnův bezbožný svazek. Bloch knihu původně označil jejím „přeloženým“ názvem, ale Lovecraft, každým coulem takový klasicista, jak ho v povídce vykresluje autor, navrhl použít „originální“ latinský název a zároveň přišel i s latinskou invokační formulí. Ta, víceméně, sděluje toto: „Velkému, jehož nelze jmenovat: Znamení Černých hvězd a pečeť Tsathogguy v podobě ropuchy...“ Černé hvězdy jsou patrně odkazem na mytologii Carcosy z dílny Roberta W. Chamberse, kdežto Tsathoggua je familiár Clarcka Ashtona Smithe.

Za zmínku stojí i to, že smrt Lovecraftovy postavy zrcadlí skon Abdula Alhazreda, který přišel o život ve spárech neviditelné stvůry (viz Lovecraftova „*Historie Necronomiconu*“).

1

Jsem tím, čím tvrdím, že jsem – spisovatelem makabrozní literatury. Od nejtělejšího dětství žiji uchvácen záhadnou fascinací neznámem a nevyzpytatelnem. Nepopsatelné strachy, groteskní sny, bizarní, polointuitivní představy, které nám nedávají spát, mi odjakživa způsobovaly mocnou a nevysvětlitelnou rozkoš.

Ve sféře literatury jsem se ubíral po púlnočních stezkách s Poem nebo se kradl stíny s Machenem; hájemství hrůzných hvězd jsem pročesával s Baudelairem nebo se nechával

prodchnout niterným šílenstvím země v přibězích starověkého folkloru. Skrovné nadání na skicování a kresbu uhlém mne přivedlo k pokusům o neumělá ztvárnění výstředních obyvatel mých nočních myšlenek. Stejně ponuré intelektuální sklony, které mne sváděly ve výtvarném projevu, mne zajímaly i v obskurních sférách hudební kompozice; v největší oblibě jsem měl symfonické melodie Holstových *Planet* a podobných skladeb. Můj vnitřní život se záhy stal morbidní hostinou přízračných, dráždivých hrůz.

Má vnější existence byla poměrně nezáživná. Postupem času jsem zjišťoval, že stále více směřuji k životu nuzného samotáře; poklidnému, filozofickému bytí ve světě knih a snů.

Člověk musí z něčeho žít. Jelikož jsem od přírody po tělesné i duševní stránce nezpůsobilý k manuální práci, zpočátku jsem si lámal hlavu s výběrem vhodného povolání. Situaci do téměř nesnesitelné míry komplikovala hospodářská krize a nějakou dobu jsem byl na pokraji naprosté ekonomické pohromy. Tehdy jsem se rozhodl pro psaní.

Obstaral jsem si dotlučený psací stroj, balík laciného papíru a několik průklepových listů. S náměty jsem se netrápil. Je lepší pole působnosti než bezbřehé říše barvitě představivosti? Chtěl jsem psát o děsu, strachu a hádance, jíž je Smrt. Přinejmenším tak jsem smýšlel v nevyzrálosti mé prostoduchosti.

První pokusy mne ovšem záhy přesvědčily, jak bíděně jsem selhal. Bohužel, k mé značné sklíčenosti, jsem kýženého cíle nedosáhl. Z mých živých snů se na papíře stávaly pouhé nesmyslné shluky těžkopádných adjektiv a pro vyjádření úžasné hrůzy z neznáma jsem nenacházel žádné obyčejné výrazivo. Mé první rukopisy byly ubohé a nicotné písemnosti; těch několik málo časopisů pracujících s tímto materiálem mne jednomyslně odmítlo.

Musel jsem však z něčeho žít. Pomalu, ale jistě jsem svůj styl začal uzpůsobovat mým představám. Lopotně jsem experimentoval se slovy, slovními spojeními, větami – se strukturou. Byla to práce, a notně tvrdá. Záhy jsem se naučil dřít. Nakonec se

však jedna má povídka dočkala vlídného přijetí; a pak i druhá, třetí a čtvrtá. Zanedlouho jsem si začal osvojovat ty jednodušší triky našeho oboru a konečně se začalo blýskat na lepší časy. Do svého snového života a ke svým knihám jsem se vrátil s jistou uvolněností. Povídky, jež jsem odesílal, mi zajistily jakés takés živobytí a nějakou dobu jsem si takto vystačil. Netrvalo to však dlouho. Příčinou mé zkázy byla má ctižádostivost, ten věčný hon za iluzí.

Chtěl jsem napsat příběh, který opravdu za něco stojí, žádnou stereotypní, efemérní vyprávěnkou, jaké jsem produkoval pro časopisy, nýbrž skutečné umělecké dílo. Vytvoření takového mistrovského díla se stalo mým ideálem. Nebyl jsem dobrým spisovatelem, ale ne tak úplně kvůli formálním chybám ve stylu. Cítil jsem, že problém tkví v obsahu mé tvorby. Upíří, vlkodlaci, ghúlové, mytologická monstra – tyto věci nepředstavovaly hodnotný materiál. V napsání opravdu dobrého makabrního příběhu mi bránila fádní obraznost, užívání obyčejných adjektiv a prozaicky antropocentrická optika.

Musel jsem si najít jiné náměty, opravdu nezvyklé zápletky. Kdybych tak jen dokázal vymyslet něco, co by bylo teratologicky neuvěřitelné!

Toužil jsem se naučit písňe, jež si zpívají démoni prohánějící se mezi hvězdami, nebo slyšet hlasy dávných bohů, když šeptají svá tajemství znělé prázdnotě. Dychtil jsem poznat hrůzy smrti; polibky larev na jazyku, chladné pohazení zpuchřelého rubáše. Přál jsem si nabýt znalostí, jež se skrývají v hlubinách seschlých očí mumií, a prahl po moudrosti známé pouze červům. Teprve pak bych dokázal napsat něco opravdového, teprve pak by se skutečně naplnily mé naděje.

Hledal jsem způsob, jak toho dosíci. V tichosti jsem si začal dopisovat s osamělými mysliteli a snílky ze všech koutů naší země. V západní vrchovině žil jeden poustevník, v severní divočině učenec, v Nové Anglii zase mystický snílek. Právě od toho jsem se dozvěděl o starobyklých svazcích pojednávajících o podivných naukách a tradicích. Opatrně citoval z legendárního

Necronomiconu a bázlívě se zmiňoval o jisté *Knize Eibonově*, která jej prý překonává v naprosté bezuzdnosti svých rouhavostí. On sám tyto svazky dávnověkých hrůz studoval, ale nechtěl, abych v pátrání zacházel příliš daleko. Řadu zvláštních věcí si vyslechl coby hoch v čáry opředěném Arkhamu, kde se stále šklebí a plíží staré stíny, a od mládí se temnějším znalostem zapovězených nauk prozíravě vyhýbal.

Nakonec, po mém usilovném naléhání, zdráhavě svolil, že mi sdělí jména několika osob, které by mi v mém snažení mohly být nápomocny. Mezi hrstkou náročných čtenářů byl známý jako zcela nepochybně mimořádný a uznávaný autor a já pochopil, že ho výsledek celé této záležitosti samotného silně zajímá.

Jakmile se mi onen drahocenný seznam dostal do rukou, spustil jsem rozsáhlou korespondenční kampaň za získání přístupu ke kýženým svazkům. Dopisy jsem rozesílal na univerzity, do soukromých knihoven, uznávaným prorokům i vůdcům úzkostlivě utajovaných a nenápadně pojmenovaných kultů. Už od počátku jsem však byl odsouzený ke zklamání.

Odpovědi, jež jsem obdržel, byly jednoznačně nepřívětivé, téměř nepřátelské. Domnělé vlastníky zmíněných písemností zjevně dopálilo, že by se jejich tajemství měla takto odhalit nějakému neznámému zvědavci. Následně mi poštou přišlo několik anonymních výhrůžek a přijal jsem i jeden velice znepokojivý telefonát. Nic z toho mne ani zdaleka nemrzelo tak jako zdrcující zjištění, že mé snahy vyšly vniveč. Zapírání, vytáčky, odmítnutí, výhrůžky – ty mi nepomohou. Pozornost jsem musel upřít jiným směrem.

Knihkupectví! Třeba to, co hledám, objevím na nějaké zaprášené a zapomenuté polici.

Tehdy jsem vyrazil na nekonečné tažení. Četná zklamání jsem se naučil snášet s neotřesitelným klidem. Ukázalo se, že o úděsném *Necronomiconu*, ničemné *Knize Eibonově* nebo znepokojivých *Cultes des Goules* v běžných prodejnách nikdo nikdy neslyšel.

Trpělivost však růže přináší. Na předměty svého pátrání jsem dospěl v jednom malém starém krámku na South Dearborn Street, mezi zaprášenými regály, na něž jako by zapomněl čas. Bezpečně zaklíněný mezi dvěma sto let starými vydáními Shakespeara tam stál mohutný černý svazek s železnými ochrannými prvky, na němž se ručně rytým písmem skvěl nápis *De Vermis Mysteriis*, „Tajemství červa“.

Majitel mi nedokázal říci, jak se ocitl v jeho vlastnictví. Možná že se k němu před lety dostal v rámci nějakého většího výkupu čtených knih. O jeho povaze zjevně nic nevěděl, neboť se mi ho od něj podařilo získat výměnou za jednu dolarovou bankovku. Antikvář mi bytelný svazek s potěšením nad nečekaným prodejem zabalil a spokojeně mi popřál hezký den.

S cennou kořistí v podpaží jsem chvatně odešel. Jaký to úlovek! O této knize jsem už něco slyšel. Napsal ji Ludvig Prinn, který zemřel u inkvizičního kůlu v Bruselu v době vrcholících čarodějnických procesů. Coby nadmíru zvláštní postava – alchymista, nekromant, vyhlášený mág – se holedbal, že dosáhl zázračně vysokého věku, když nakonec zhynul v plamenech zažehnutých světskou mocí. Údajně se prohlásil za jediného přeživšího neblahé deváté křížové výpravy a jako důkaz předložil jakási zpuchřelá potvrzení. Je sice pravda, že jistý Ludvig Prinn se v dávných kronikách počítal mezi Montserratovy dvořany, ale nevěřící Tomášové Ludviga označili za potrhleho podvodníka, byť nevylučovali, že může jít o přímého potomka původního bojovníka.

Ludvig své kouzelnické znalosti připisoval létům, která strávil coby zajatec mezi čaroději a divotvůrci v Sýrii, a lehkovážným tónem se zmiňoval o setkáních s džiny a ifríty dávných orientálních mýtů. Ví se o něm, že určitou dobu strávil i v Egyptě, a mezi libyjskými derviši kolují legendy o skutcích, které tento starý vizionář vykonal v Alexandrii.

Tak či onak na sklonku života dlel v rovinaté vlámské zemi svého původu, kde sídlil, dosti stylově, v rozvalinách předřímské hrobky, jež stála v lese nedaleko Bruselu. Říkalo se o něm,

že tam prodléval v houfu familiárů a úděsně invokovaných tvorů. V dochovaných rukopisech se zdrženlivě uvádí, že o něj pečovali „neviditelní společníci“ a „sloužící z hvězd“. Venkované se lesu v noci vyhýbali, neboť se jim nezamlouvaly nesvaté zvuky, jež se odtamtud linuly k měsíci, a rozhodně nedychtili vidět, co se uctívá u starých, rozpadajících se pohanských oltářů, jež stály v některých temnějších stržích.

Ať je tomu jakkoliv, po bytostech, které ovládal, se poté, co Prinna zadrželi inkviziční pochopové, slehla zem. Zvědaví vojáci našli hrobku zcela opuštěnou, ačkoliv byla před svým zničením důkladně vyplněna. Nadpřirozené bytosti, nezvyklé přístroje a sloučeniny – to vše nanejvýš záhadně zmizelo. Pátrání v hrozivém lese a bázlivý průzkum podivných oltářů žádné nové informace nepřinesly. Na oltářích byly patrné čerstvé skvrny od krve, ale ty se objevily i na skřipci před tím, než skončil Prinnův výslech. Ani série mimořádně ohavného mučení z mlčenlivého čaroděje nevypáčila žádná nová zjištění a vyčerpání vyšetřovatelé s nimi postupně ustali a věkovitého čaroděje uvrhli do podzemní kobky.

Právě v žaláři, při čekání na soudní proces, sepsal morbidní, hrůzu nahánějící řádky *De Vermis Mysteriis*, dnes známých jako *Tajemství červa*. Záhadou zůstává, jak mohl být text propašován přes bdělé dozorce, leč rok po Prinnově smrti vyšel tiskem v Kolíně nad Rýnem. Kniha sice byla ihned zakázána a náklad zkonfiskován, ale mezi zájemci se už objevilo několik soukromě distribuovaných výtisků. Ty byly následně přepisovány, a ačkoliv později došlo na nové cenzurované a následně také odstraněné vydání, jako pravý je přijímán pouze latinský originál. V průběhu staletí jeho mystický obsah četlo a rozebíralo hned několik vyvolených. Tajemství starého arcimága jsou tak dnes známa pouze zasvěcencům a ti z jistých velice konkrétních důvodů zrazují od veškerých pokusů šířit jejich slávu.

Toto jsem v kostce věděl o historii onoho svazku v době, kdy se dostal do mého držení. Už jen coby sběratelský artikl byla kniha fenomenální úlovek, nicméně k jejímu obsahu bych se

nedokázal nijak vyjádřit. Byla psána latinsky. A jelikož z tohoto učeného jazyka zvládnu říci či přeložit jen několik slov, v okamžiku, kdy jsem otevřel její zatuchlé stránky, jsem čelil vážné překážce. Bylo k zlosti, mít k dispozici takovou pokladnici temných vědomostí, a přitom postrádat klíč k jejímu odemčení.

Chvilí jsem si zoufal, poněvadž v souvislosti s tak ohavným a bezbožným textem se mi nechtělo oslovovat nikoho z místních odborníků na starověká či latinská studia. A potom jsem dostal vnuknutí. Nemohl bych se s knihou vydat na východ, požádat o pomoc svého přítele? Studoval klasiky a nehrozilo u něj takové nebezpečí, že mu hrůzy Prinnových zlověstných odhalení způsobí větší šok. Bez meškání jsem mu napsal dopis a krátce nato od něj obdržel odpověď. Rád mi vypomůže – v každém případě ho musím ihned přijet navštívit.

2

Providence je nádherné město. Přítel bydlel ve starobylém domě malebně georgiánského rázu. První nadzemní podlaží bylo klenotem koloniální atmosféry. Druhé, pod staříčkými štíty, jež stínily ohromné okno, sloužilo mému hostiteli jako pracovna.

Právě v ní jsme rozjímalí oné ponuré a neklidné noci loni v dubnu; v ní jsme seděli u otevřeného okna s výhledem na azurový oceán. Byla bezměsíčná noc, bezútěšná a pochmurná, opředaná mlhou, která do tmy vplétala stíny jakoby netopýřích křídel. V duchu ji mám stále před očima – tu místnůstku s velkým stolem a židlemi s vysokými opěradly, tonoucí v přisvitu jediné lampy, obklopenou policemi plnými knih, s rukopisy uloženými ve speciálních pořadačích.

S přítelem jsme seděli u stolu, před námi onen tajuplný svazek. Jeho ostře řezaný profil vrhal na stěnu znepokojivý stín a v bledé tváři se mu v matném světle zračil kradmý výraz. Svírala nás nevysvětlitelná atmosféra zlověstného očekávání,

kteřá svou intenzitou působila značně zneklidňujícím dojmem; vnímal jsem tlak tajemství, která čekají na odhalení.

Cítil jej i můj přítel. Dlouholetá okultní praxe mu intuici vyostřila až do jaksi nadpřirozené míry. Když tam roztřeseně seděl na židli, nerozechvíval ho chlad a nebyla to horečka, co mu rozpalovalo oči jako drahokamy se blyštícími plameny. Ještě než otevřel onen proklatý svazek, poznal, že jde o ničemné dílo. Zatuchlina, která vyvanula z jeho starožitných stránek, byla cítit puchem hrobů. Vybledlé listy byly po okrajích okousané od červů, kůži vazby ohryzaly krysy – krysy, které se možná běžně sytily ještě úděsnější stravou.

S historií svazku jsem přítele obeznámil už odpoledne a v jeho přítomnosti jsem jej rozbalil. Tehdy hořel ochotou a dychtivostí pustit se okamžitě do překlada. Nyní se však zdráhal.

Není to prozíravé, namítal. Prý máme co do činění se zlotřilými znalostmi – kdo ví, jaké ďábelské učení se může skrývat na těchto stránkách nebo jaké potíže postihnou hejla, který se pokusí experimentovat s jejich obsahem? S učením to není dobré přehánět a při uplatňování hanebných znalostí načerpaných z těchto stránek už leckdo zemřel. Prosil mne, abych svého úsilí zanechal, dokud před námi kniha leží pevně zavřená, a abych hledal inspiraci v příčetnějších věcech.

Byl jsem hlupák. Jeho námítky jsem chvatně přehlušil pošetilými a prázdnými slovy. Ničeho jsem se nebál. Tak do naší kořisti alespoň nahlédněme! A začal jsem otáčet listy.

Dočkali jsme se zklamání. Svazek nakonec uvnitř nebyl ničím zvláštní – samé zažloutlé a drolicí se stránky pokryté těžkopádnými, černě tištěnými latinskými texty. A to bylo vše; žádné ilustrace, žádné znepokojivé nákresy.

Přítel už však i bez toho nebyl s to odolávat vábení tak drahocenného bibliofilského pokladu. Vzápětí už mi dychtivě nahlížel přes rameno a občas šeptem přečetl úryvek nějaké latinské formule. Nechal se strhnout nadšením. Vzácný svazek popadl oběma rukama, posadil se s ním k oknu a začal počítat

nahodile vybrané odstavce, které občas rychle přeložil do naší mateřštiny.

Oči mu jen planuly divokými záblesky; při pohledu na zpuchřelé runy mu ve vyzáblém profilu sílilo soustředění. Z úst se mu burácivě linula děsivá litanie, která náhle zeslábla do tónů slabších než šepot, tlumeného zmijího syčení. Už jsem byl s to dešifrovat jen několik vět, neboť se zdálo, že na mne ve svém zaujetí zcela zapomněl. Četl si o zaklínadlech a kouzlech. Vzpomínám si na zmínky o prorockých božstvech, jako je Otec Yig, temný Han nebo Byatis s hadím vousem. Otrásal jsem se hrůzou, ale otrásal bych se ještě víc, kdybych věděl, co bude následovat.

Přišlo to rychle. Zničehonic se ke mně v mocném pohnutí otočil a jeho vzrušený hlas přešel do fistule. Zeptal se mne, jestli si vzpomínám na pověsti o Prinnově čarování a na historiky o neviditelných sloužících, které tento arcimág přivolával z hvězd. Přitakal jsem, nechápaje, co ho přivedlo do stavu tak silného rozrušení.

Poté mi důvod objasnil. Pod kapitolou o familiárech narazil na jistou modlitbu či zaklínadlo, možná právě formuli, kterou Prinn povolal své neviditelné sluhy z hlubin vesmíru! Přečte mi ji, prý mám poslouchat.

Zůstával jsem tupě sedět, jako natvrdlý, nic nechápající bloud. Proč jsem nevykřikl, nepokusil se o útěk nebo mu z rukou ten ohavný svazek nevytrhl? Ne, jen jsem tam seděl, zatímco se můj přítel, hlasem, jenž mu přeskakoval nepřírozeným vzrušením, jal latinsky předčítat dlouhou a dunivě zlověstnou invokaci.

„Tibi, Magnum Innominandum, signa stellarum nigrarum et bufoniformis Sadoquae sigillum...“

Skřehotavé zařikávání pokračovalo a pak se vzepjalo na křídlech černočerné, ohyzdné hrůzy. Zdálo se mi, že slova se ve vzduchu zasvíjela jako plameny a propálila se mi do mozku. Burácivé tóny se v ozvěnách rozléhaly do nekonečna, až za tu nejvzdálenější hvězdu. Jako by přecházely do předvěkých